

Quickscan Hoofdstraat Oost 1

Toets Wet natuurbescherming voor de sloop van een gedeelte van een pand in Uithuizen

*b*uro *b*akker adviesburo voor ecologie

Quickscan Hoofdstraat Oost 1

Toets Wet natuurbescherming voor de sloop van een gedeelte van een pand in Uithuizen

Opdrachtgever

Gemeente Het Hogeland

Contactpersoon

[Redacted]

Status

Concept

Datum

29 oktober 2019

Vrijgave

[Redacted]

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Wettelijk kader	5
1.3 Onderzoeksmethode	5
1.4 Ligging en beschrijving plangebied	6
1.5 Planbeschrijving	7
2 Resultaten en effecten	9
2.1 Afbakening: mogelijk beïnvloede soorten	9
2.2 Vogelrichtlijnsoorten	9
2.3 Habitatrichtlijnsoorten	12
2.4 Nationaal beschermde diersoorten	13
3 Conclusie	14
3.1 Conclusie beschermde soorten	14
3.2 Benodigde vervolgstappen	14
4 Literatuur en bronnen	15

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Gemeente Het Hogeland heeft het voornemen om een gedeelte van een pand aan de Hoofdstraat Oost 1 te Uithuizen te slopen. Om de werkzaamheden uit te kunnen voeren binnen de kaders van de Wet natuurbescherming (Wnb) heeft de gemeente Het Hogeland Buro Bakker gevraagd om door middel van een verkennend onderzoek te bepalen of het plangebied geschikt is of kan zijn voor beschermde soorten en zo ja, of vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Is er kans op overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming?
- Indien overtreding niet volledig te vermijden is, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

De lijst 'jaarrond beschermde nesten' die onder de Flora- en faunawet is opgesteld, is ook onder de Wnb geldig. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project is de provincie Groningen het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Groningen heeft voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

1.3 Onderzoeksmethode

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

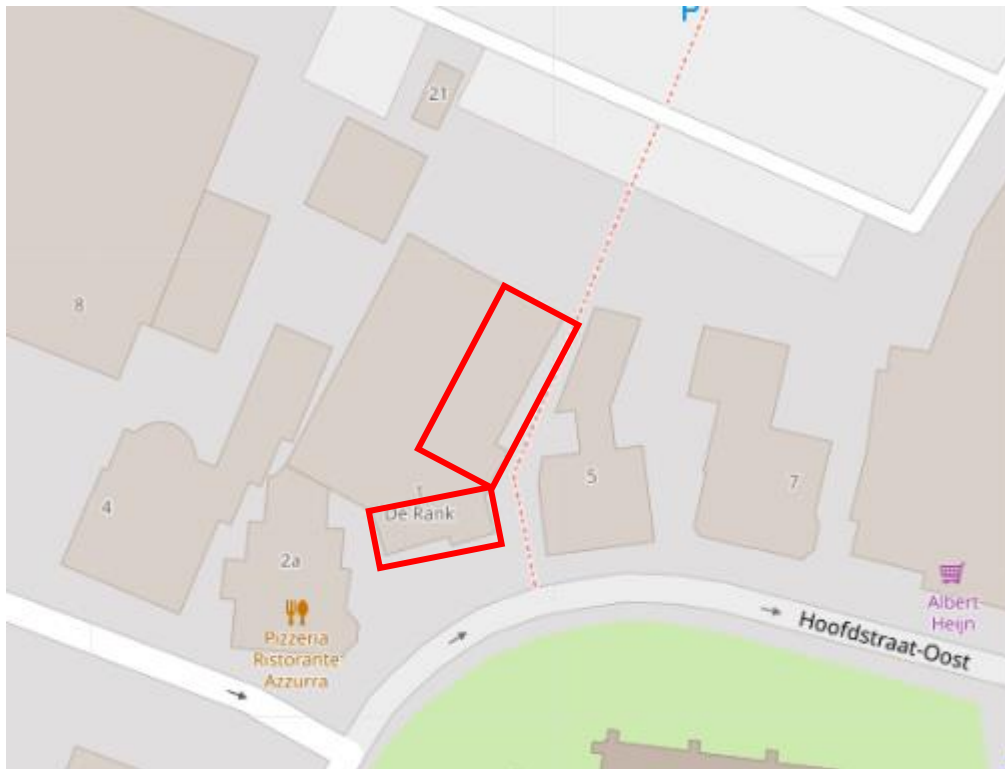
Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, geraadpleegd op 22 oktober 2019) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4).

Veldonderzoek

Op 23 oktober 2019 is een verkenning in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksgebied) uitgevoerd door een ecooloog van Buro Bakker. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van het plangebied als geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd.

1.4 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied betreft het nieuwe deel van een pand genaamd De Rank aan de Hoofdstraat Oost 1 te Uithuizen, gemeente Het Hogeland, provincie Groningen. Dit gedeelte is aan een ouder deel vast gebouwd en bevindt zich aan de voor- en zijkant. Het oude gedeelte blijft behouden. Het gebouw staat in het midden van de bebouwde kom van Uithuizen, nabij winkels en kantoren. Het gebouw is twee verdiepingen hoog, heeft stenen muren en pannen daken. Achter het gebouw is een kleine tuin met wat bomen en struiken.

Figuur 1 Het plangebied in Uithuizen aan de Hoofdstraat-Oost. Bron: Openstreetmap.

Voor een impressie van het plangebied, zie Foto 1 en Foto 2.

Foto 1 *Impressie van het plangebied. Links: de voorkant van het gebouw De Rank. Rechts: de achterzijde. Aan de westkant staat het oude gedeelte van het pand, dat blijft bestaan.*

Foto 2 *Impressie van het plangebied. Links: de voorkant van het gebouw gaat via een verbinding over in de zijkant van het gebouw. Rechts: de achtertuin van het gebouw dat grenst aan het oude gedeelte van het pand.*

Rondom het gebouw staan andere woningen/gebouwen en is het volledige bestraat. Binnen het plangebied is alleen aan de achterzijde een beetje groen aanwezig in de vorm van een paar bomen struiken.

1.5 Planbeschrijving

Het gebouw bestaat uit een nieuw en oud gedeelte. De geplande werkzaamheden bestaan uit het slopen van het nieuwe gedeelte wat aan de voor- en oostkant van het gebouw staat, om ruimte te maken voor de aanleg van een weg.

2 | Resultaten en effecten

Dit hoofdstuk beschrijft het (mogelijke) voorkomen van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is een onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten (paragraaf 2.2), Habitatrichtlijnsoorten (paragraaf 2.3) en nationaal beschermde soorten (paragraaf 2.4).

2.1 Afbakening: mogelijk beïnvloede soorten

Beschermde soorten die negatieve effecten kunnen ondervinden van de werkzaamheden zijn soorten die in gebouwen verblijven, namelijk gebouw bewonende vleermuizen en sommige soorten vogels. Verder kunnen in het plangebied mogelijk steenmarters voorkomen welke, bij aanwezigheid van geschikte openingen, toegang kunnen krijgen tot de bebouwing.

De aanwezigheid van beschermde flora en een aantal andere soortgroepen, namelijk amfibieën, reptielen, vissen en een groot aantal grondgebonden zoogdieren kan op voorhand worden uitgesloten. Deze soortgroepen maken geen gebruik van gebouwen en zijn gebonden aan specifieke omstandigheden die niet in het plangebied aanwezig zijn.

2.2 Vogelrichtlijnsoorten

Aanwezige soorten

Jaarrond beschermde nesten

Uit bronnenonderzoek blijkt dat huismus en gierzwaluw in Uithuizen voorkomen. Nesten van beide soorten genieten een jaarronde bescherming. Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen van de huismus of gierzwaluw gedaan.

Gierzwaluwen hebben een valhoogte nodig van minimaal 3-4 meter vanuit een geschikte locatie, die ze vaak onder dakpannen of ruime spleten en kieren van gebouwen vinden. Dit soort geschikte locaties zijn aanwezig in het te slopen deel van het pand. Geschikte openingen bevinden zich onder kantpannen omdat hier ruime kieren van een aantal centimeters aanwezig zijn (Foto 3). In het niet te slopen oude deel van het pand zitten geen geschikte plekken voor de gierzwaluw.

Foto 3 Geschikte invliegopeningen voor gierzwaluwen bevinden zich onder de kantpannen, waar ruime kieren zitten

De huismus broedt veelal onder pannen, vaak bij de goot, maar soms ook bij de kantpannen of andere geschikte holten in het dak. Voor de huismus zijn dit soort geschikte nestlocaties aanwezig in het dak van het te slopen deel van het pand. Bij de goten van de voorkant van het pand lijkt vogelschroot te zitten. Bij de zijkant lijkt vogelschroot te ontbreken. Hier kunnen mussen tot broeden komen. De nok van het dak is dichtgemetseld, maar op sommige plekken ontbreekt het metsel. Hierdoor kunnen mus-sen ook in de nok aan de zijkant van het pand nestelen (Foto 4).

Het oude deel van het pand dat niet gesloopt gaat worden bevat ook pannen waar mussen onder zouden kunnen broeden.

Foto 4 Boven: Vogelschroot aan de voorkant van het pand maakt het voor mussen niet mogelijk onder de pannen de broeden. Onder: aan de zijkant van het pand kunnen mussen wel onder de pannen broeden bij zowel de goot, als een gat in de nok waar metsel ontbreekt.

De huismus is tijdens het veldbezoek waargenomen in struiken bij een woning aan de Zuiderstraat, op ca. 100 meter afstand van het plangebied. Voor de huismus is het plangebied en omgeving marginaal geschikt leefgebied. Omringende woningen bieden wel geschikte broedlocaties omdat de meeste woningen ouder zijn en hierdoor geschikte gaten en kieren bevatten en pannen daken hebben. Groen waarin mussen kunnen schuilen en rusten is in het plangebied en omgeving met mate aanwezig in de vorm van een aantal lage bomen en plantenbakken. Alleen de achtertuin biedt een aantal bomen en struiken om in te schuilen en rusten. Aan de voorzijde is voornamelijk groen aanwezig bij de overstaande kerk (Foto 5). De rest van de omringende straten zijn relatief kaal en bestraat. Het groen in

de achtertuin van De Rank is hierdoor van relatief grote betekenis voor eventueel aanwezige huismussen.

Voor (drink) water en zand(baden) zijn mussen afhankelijk van plassen op straat en water dat achterblijft in goten. Voor zandbaden zijn kunnen de mussen terecht in plantenbakken.

Foto 5 Rondom het plangebied is met mate groen aanwezig. Links: bij de kerk tegenover het plangebied (rechts op de foto) staan bomen die schuilmogelijkheden bieden voor de huismus. Rechts: de directe omgeving van het plangebied heeft een bestraat karakter, zoals de Hoofdstraat West op de foto.

Overige broedvogels

Categorie 5 soorten

Spreeuw, zwarte kraai, koolmees, pimpelmees en gekraagde roodstaart zijn soorten van categorie 5 waarvan het nest niet jaarrond beschermd is tenzij er sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die dit rechtvaardigen.

Geschikte broedgelegenheid voor overige soorten vogels is in zeer beperkte mate aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn is alleen de kauw binnen het plangebied waargenomen. De dieren zaten op de schoorsteen van het oude gedeelte van het pand. Andere algemene soorten, zoals de merel, kunnen wel tot broeden komen in de tuin van het pand.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde soorten

Vanwege de aanwezigheid van geschikte broedplekken voor huismus en gierzwaluw, zijn negatieve effecten van de sloop op deze vogels niet uit te sluiten. Van overtreding van de Wnb is daarom sprake en vervolgstappen zijn zodoende aan de orde.

Overige broedvogels

Categorie 5 soorten

De spreeuw kan tot broeden komen in het dak van het te slopen deel van het pand. Omdat het plangebied hooguit geschikt is voor 1 á 2 broedparen en omdat in de nabije omgeving genoeg andere nestplekken biedt in de (oudere) woningen zijn negatieve effecten voor de regionale populatie spreeuw uitgesloten.

(Opzettelijke) verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is alleen toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. We adviseren om de werkzaamheden buiten het broedseizoen op te starten. Ten behoeve van vogels die in de omgeving van de bebouwing broeden is het advies om eventuele kap bomen en/of struiken buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen omvat globaal de periode half maart tot half juli.

2.3 Habitatrichtlijnsoorten

2.3.1 Vleermuizen

Aanwezige beschermde soorten

Uit bronnenonderzoek blijkt dat er diverse vleermuissoorten in Uithuizen voorkomen. Zo is de baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis waargenomen door derden (NDFF). Deze soorten zijn in de bebouwde kom van Uithuizen waargenomen, maar ook veelal rondom het museum Menkamaborg, dat ten zuidoosten van het plangebied ligt. In de directe omgeving zijn recente waarnemingen bekend van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis (Buro Bakker 2018).

Verblijfplaatsen

Het pand is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Geschikte ruimtes zijn aanwezig in de spouw die middels open stootvoegen aan de voorkant van het gebouw toegankelijk zijn voor kleine soorten vleermuizen, zoals de gewone dwergvleermuis. Ook kunnen vleermuizen via kantpannen en bij de dakrand invliegen (Foto 6).

Foto 6 Geschikte invliegopeningen voor vleermuizen via stootvoegen, bij de kantpannen en een dakrand.

Essentiële vliegroutes

Essentiële vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. Deze lijnvormige structuren ontbreken in en in de directe omgeving van het plangebied.

Essentieel foerageergebied

De bebouwing maakt geen deel uit van belangrijk onmisbaar foerageergebied. Geschikte luwe plekken die gebruikt kunnen worden als foerageergebied zijn alleen aanwezig aan de achterkant van het gebouw, waar zich struiken bevinden. Deze tuin is klein en daardoor niet essentieel. De rest van het plangebied is bestraat. Ook deze plekken zijn geen essentieel onderdeel van het foerageergebied. Gebieden met hoogwaardige foerageermogelijkheden liggen ten zuidoosten van het plangebied (Menkemaborg).

Effecten en vervolg

De bebouwing is potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Om inzichtelijk te krijgen of er ook daadwerkelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn is een nader onderzoek noodzakelijk. Na afronding van het nader onderzoek is duidelijk of er vleermuizen aanwezig zijn en of er voor de werkzaamheden een ontheffing moet worden aangevraagd.

2.4 Nationaal beschermde diersoorten

Aanwezige beschermde soorten

In het plangebied en omgeving is in beperkte mate geschikt habitat aanwezig voor een aantal nationaal beschermde diersoorten. Op basis van verspreidingsgegevens is de aanwezigheid van steenmarter in Uithuizen niet uit te sluiten. Ook de egel en ree zijn waargenomen in Uithuizen (NDFF).

Uit de veldverkenning is gebleken dat er in de onderzochte bebouwing geen geschikte openingen aanwezig zijn voor de steenmarter. De aanwezigheid van een verblijfplaats kan hiermee worden uitgesloten.

Effecten en vervolg

Verblijfplaatsen van steenmarters zijn niet aanwezig. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

Voor de overige mogelijk aanwezige nationaal beschermde soorten geldt conform de verordening natuurbescherming provincie Groningen, een algehele vrijstelling. Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

3 | Conclusie

3.1 Conclusie beschermde soorten

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

- In het plangebied is geschikt broedbiotoop voor de volgende jaarrond beschermde Vogelrichtlijnsoorten aanwezig: **gierzwaluw en huismus**;
- In en rond het plangebied is geschikt broedbiotoop voor **algemene broedvogels**;
- In het te slopen pand zijn geschikte verblijfplaatsen voor **vleermuizen** aanwezig;
- Het te slopen pand is niet geschikt voor **steenmarters**;
- In en rond het plangebied komen verder **nationaal beschermde soorten** voor, namelijk de egel en ree. De egel en ree zijn opgenomen in bijlage 5 van de provinciale verordening, zodat voor deze soort een vrijstelling geldt. De algemene zorgplicht is wel van kracht.

Indien andere werkzaamheden dan die zijn genoemd in Hoofdstuk 2 gaan plaatsvinden, dienen ook deze ingrepen getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. De conclusies kunnen dan afwijken van de bovenstaande conclusies.

3.2 Benodigde vervolgstappen

- Vóórdat de werkzaamheden kunnen plaatsvinden is een nader onderzoek nodig naar de volgende soorten:
 - Jaarrond beschermde vogels:
 - **Gierzwaluw** (3 rondes tussen 1 juni en 15 juli)
 - **Huisumus** (2 rondes tussen 1 april en 15 mei);
 - **Vleermuizen** (5 rondes in de periode mei t/m september)
- Om negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels te voorkomen, dient te worden gewerkt buiten het broedseizoen (buiten de periode half maart t/m half juli). Ook dient struweel buiten het broedseizoen verwijderd te worden.
- Indien er bomen gekapt gaan worden dient voor de kap een broedvogelcheck plaats te vinden.
- Voor nationaal beschermde soorten geldt de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Dit kan door het rooien van de struiken in één richting uit te voeren, zodat eventuele grondgebonden zoogdieren zelfstandig het gebied kunnen verlaten.

Uit het nader onderzoek zal blijken of een ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig is en of er aanvullende maatregelen getroffen moeten worden. De behandeltermijn van een ontheffing bij de Provincie Groningen duurt minimaal 13 weken. Ook zijn er kosten aan de ontheffingsaanvraag verbonden.

4 | Literatuur en bronnen

- Buro Bakker, 2018. Vleermuisonderzoek de Blink 2018, P18203.
- DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Google Earth Pro. 2009. Tele Atlas.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017.
- Kennisdocument Gierzwaluw, versie 1.0 BIJ12 juli 2017.
- Kennisdocument Huismus, versie 1.0 BIJ12 juli 2017.
- Ministerie van LNV, 2009. Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd 22 oktober 2019.

Websites

www.zoogdiervereniging.nl
www.ravon.nl
www.vogelbescherming.nl
www.sovon.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.maps.google.com
www.openstreetmap.org

Colofon

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Stationsstraat 29C
Postbus 10034 | 9400 CA Assen
T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl
www.burobakker.nl

Projectleiding

■■■■■

Rapportage

■■■■■

Veldwerk

■■■■■

Kwaliteitscontrole

■■■■■

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2019); Quickscan Hoofdstraat Oost 1.
Toets Wet natuurbescherming voor de sloop van een
gedeelte van een pand in Uithuizen. Rapport P19316,
Assen.

Foto's: ■■■■■